

ONDERDENDAM ZOO!

ACTIE EN TREKKRACHT IN ONS VITALE DORP

Onderdendam, actie en trekkracht in ons vitaal dorp
is tot stand gekomen door de inwoners van Onderdendam,
de werkgroep ZOO!, Enno Zuidema Stedebouw, Groninger Dorpen en DAAD architecten.

Meer info: Kees Willemen Secr.ZOO! Onderdendam, E-mail: c.j.a.j.m.willemen@ziggo.nl

2016

ZOO! ONDERDENDAM

Acties & trekkkracht in een vitaal dorp

1. EN ZOO! IS HET GEKOMEN!

De werkgroep HOO! (Houd Onderdendam Overeind!) kwam met het idee. Laten we met het dorp een plan maken om de woningen te versterken, ze duurzamer te maken en bovendien generatiebestendig – zodat iedereen hier kan wonen die dat graag wil. Het doel: de leefbaarheid en de kwaliteit van dit actieve en initiatiefrijke dorp – het mooiste van Groningen! – veiligstellen. Voor de generaties van nu en morgen. Een werkgroep met inwoners pakte de uitdaging op en ging onder de naam ZOO! enthousiast aan het werk, geholpen door een aantal specialisten. Met resultaat: het Actieplan Onderdendam 2016-2026 is klaar. Het plan is gepresenteerd op 6 juli 2016 aan alle inwoners, het gemeentebestuur en de Nationaal Coördinator Groningen.

2. SAMEN AAN DE SLAG – EN SNEL OOK

Het Actieplan is zeer voortvarend tot stand gekomen. Eind februari 2016 vond een eerste dorpsavond plaats. De aanwezigen droegen onderwerpen aan, de werkgroep haalde er zes thema's uit:

- samenleven en zorgen voor elkaar; veilig wonen, schadeherstel en goede
- schadeafhandeling;
- erfgoed en monumenten;
- natuur en landschap om het dorp (en de recreatie erbij);
- omgaan met lege gebouwen en lege plekken; energiezuinig wonen, verandering van energiebronnen.

Deze thema's zijn uitgewerkt in concrete acties, waar we morgen mee kunnen beginnen. Zij staan in dit Actieplan.

Ondertussen staat Onderdendam vol op de kaart

- de Haver draaide mee in een onderzoek van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, over monumenten in aardbevingsgebieden
- de NAM organiseerde in december 2015 een avond over mogelijke invullingen voor De Haver
- de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) nam Onderdendam op in zijn Meerjarenprogramma
- de Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam (IABR) koos Onderdendam als een van de voorbeeldlocaties voor het thema 'energie'

Vragen? Ideeën? Inzet? Welkom!

ZOO! ONDERDENDAM

Acties & trekkracht in een vitaal dorp

3. ONZE TOEKOMST IN ONDERDENDAM

Wij willen met elkaar samenleven en voor elkaar zorgen, in een dorp waar we veilig kunnen wonen. Met meer zorg voor elkaar kunnen mensen langer blijven wonen in Onderdendam en hier genieten van een oude dag, met alle sociale contacten die ze hebben opgebouwd.

Voor jongeren en ouderen willen we plekken maken om te spelen, ontmoeten, bewegen en ontdekken: in het dorp, in en om het dorpshuis, in een speeltuin en in het buitengebied.

Wanneer woningen worden vernieuwd dan maken we ze geschikt voor jongeren en voor ouderen. Van samen bouwen en samen plannen bedenken krijgen we energie. Daarom willen we ook samen aan de slag met duurzame energie voor Onderdendam. Als iedereen meedoet maken we genoeg stroom voor het hele dorp.

Door aardbevingen en andere gevolgen van gaswinning lopen onze woningen schade op. Ook als inwoners hebben we hier last van. Als wij er niet uitkomen kijken we samen naar mogelijke oplossingen en daarover informeren we elkaar. De schadeafhandeling moet beter en sneller! Bij schadeherstel moet iedere bewoner en/of eigenaar de mogelijkheid krijgen isolatie en woningaanpassing mee te nemen.

Ons dorp is uniek, met prachtige monumentale huizen en gebouwen. De ligging is al net zo bijzonder: aan vier watergangen, op het kruispunt van wegen en met paden die rondom het landschap ingaan. Dat erfgoed is van belang, voor ons en voor heel de provincie – en daarbuiten. Onderdendam moet uniek en karakteristiek blijven, het 'Lutje n Hoag' van Groningen. Als er nieuwe gebouwen komen op de plaats van oude, laat ze dan 'nieuw erfgoed' zijn: zorgvuldig ontworpen, goed passend en toch met nieuw elan.

4. EN DAN NU: VAN DENKEN NAAR DOEN

De koers voor de komende jaren is duidelijk. Maar het moet niet bij plannen blijven en zeker niet bij plannen die in een la blijven liggen. Alle ideeën vragen om uitvoering. Dat kan nu gaan gebeuren, met de eerste 10 acties die in deze Dorpsvisie staan. Zij sluiten aan bij de ideeën en de energie die al in het dorp aanwezig zijn of die anderen voor delen van het dorp hebben. We kijken daarbij naar het individuele belang, maar ook naar het dorp als geheel. Dat moet goed komen. Als de handen hier uit de mouwen gaan, dan kunnen we wat. Kijk maar naar hoe we 'scheepsjoagen' organiseren en ons dorpshuis verbouwen. Onderdendam heeft trekkracht!

Vragen? Ideeën? Inzet? Welkom!

1. DORPSONDERSTEUNER

DE DORPSONDERSTEUNER: HELPENDE HAND VOOR ONDERDENDAM

In Onderdendam willen we graag zelfstandig zijn en eigen initiatieven ontplooiën. Dat kunnen we ook, omdat we actieve vrijwilligers hebben. Die koesteren we.

Ook hebben we goede ideeën. Bijvoorbeeld over nieuwe voorzieningen en functies voor het dorp, rond zorg, welzijn en recreatie. Die brengen we onder in het dorpshuis. Deels om verdwenen voorzieningen te vervangen, deels omdat de veranderde zorg in Nederland vraagt om nieuwe voorzieningen en deels omdat het vernieuwde dorpshuis daartoe volop uitnodigt!

Kijk maar: bij het dorpshuis ligt nu dat prachtige terras aan het water. De oplaadpunten voor de elektrische fietsen zijn besteld. Eerder hebben we in het dorpshuis al de 'Verzoamelstee' met succes ontwikkeld. Een waardevolle plek voor onze ouderen, die we willen uitbouwen in het kader van de veranderingen in de zorg en verbreden voor alle leeftijden.

Maar we moeten er wel goed voor waken dat onze vrijwilligers niet opbranden! Iedereen heeft energie, maar die kan ook opraken. Helpende handen zijn welkom. We denken aan een professionele dorpsondersteuner, voor een paar uur in dienst bij het dorp, die naast de dorps-zorg-taken (de 'oren en ogen' van het dorp, preventief werken, bijdragen aan samenredzaamheid van de mensen en waar nodig de verbinding leggen tussen de professionele zorg en de gemeente) het vrijwilligerswerk coördineert. Daarmee worden de vrijwilligers ontlast en wordt de continuïteit op termijn gewaarborgd. De dorpsondersteuner kan ook helpen in het verbreden van de dorpshuisfunctie, bijvoorbeeld op het terrein van recreatie. Dit komt de exploitatie van het dorpshuis ten goede. De dorps-zorg-taken kunnen vanuit het gemeentelijk WMO-budget worden betaald. Wij denken dat de dorpsondersteuner zichzelf daarmee op termijn terugverdient. Om deze functie te kunnen ontwikkelen, zoeken we een startsubsidie. En we gaan proefdraaien naar het voorbeeld van enkele dorpen elders, maar dan wel anders. Namelijk ZOO! als Onderdendam dat zelf heeft bedacht en ingevuld.

foto: Sjouke Bakker

foto: Sjouke Bakker

foto: Martijn Heemstra

1. DORPSONDERSTEUNER

ACTIEPUNTEN

We gaan aan de slag met het binnenhalen van de startsubsidie voor de dorpsondersteuner. We willen daarmee het voorzieningenaanbod binnen het dorpshuis versterken, op het terrein van zorg, welzijn en recreatie. De dorpsondersteuner kan zo bijdragen aan veilig en zelfstandig wonen in Onderdendam. De dorpsondersteuner speelt ook een rol in het waarborgen van de continuïteit van het vrijwilligersaanbod. Coördinerend en faciliterend voor de mensen in Onderdendam. Voor alle leeftijden en generaties.

Foto: Marianne Berkhoff Fotografie

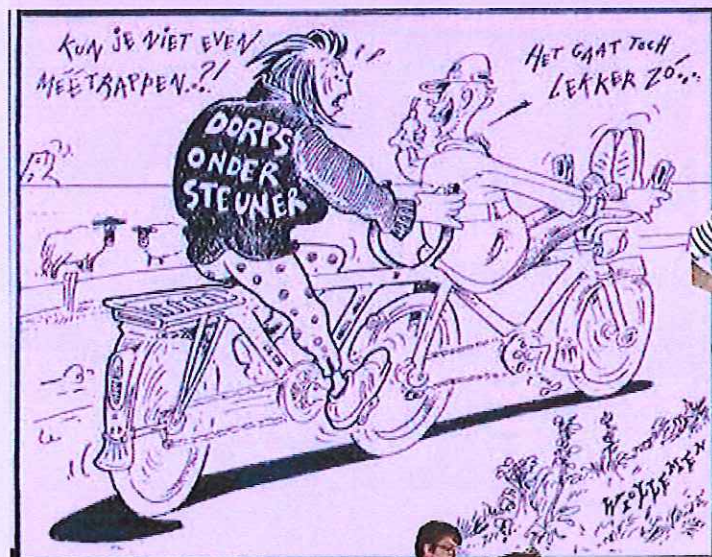
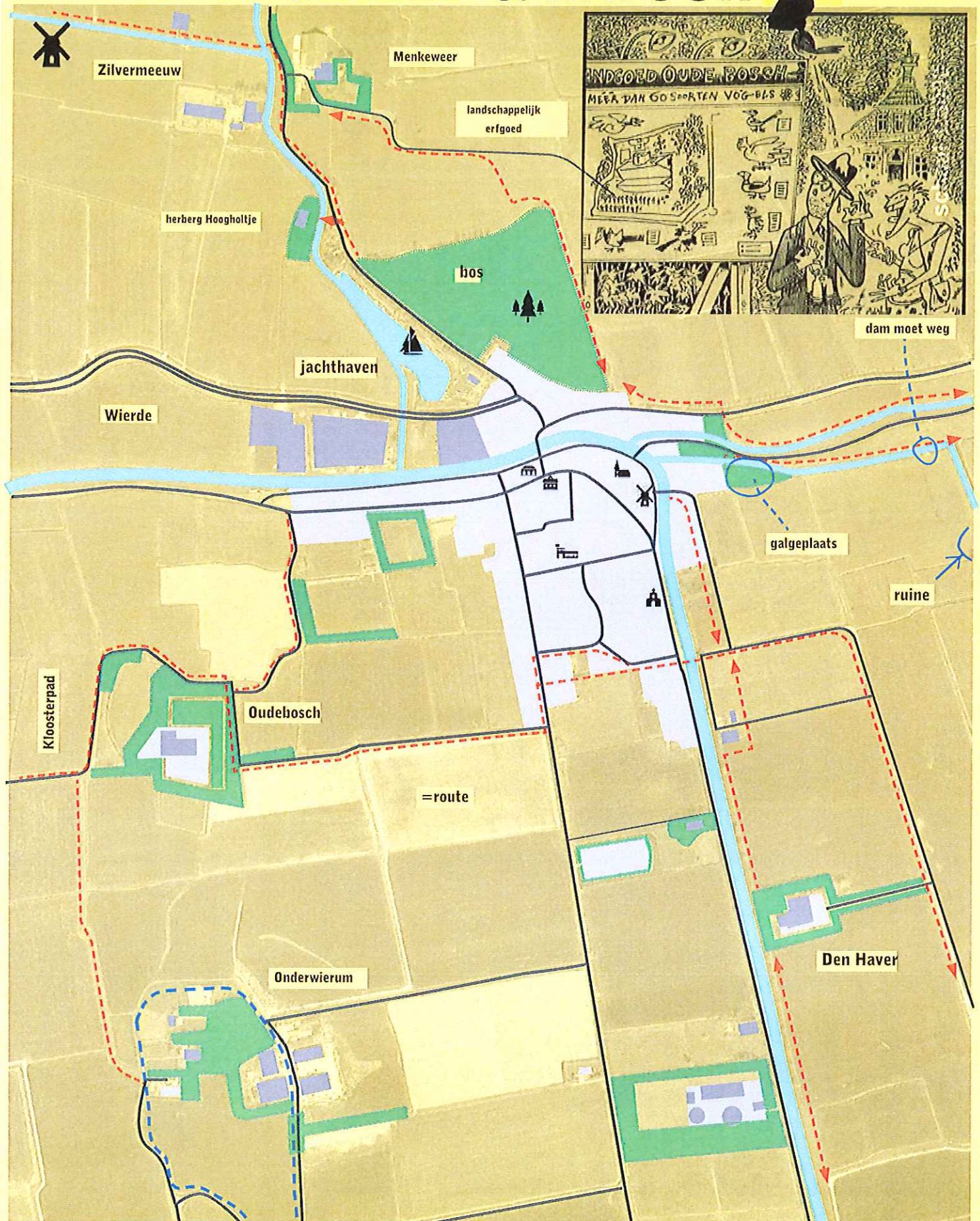

Foto: CBS de Haven

Foto: Marianne Berkhoff Fotografie

2. BUITENGEBIED & NATUUR

LEGENDA

- beleef - plekken & verandepunten
- vegetatie / bomen
- water
- - - dorpsommetje - bestaand
- bebouwing - dorp
- - - dorpsommetje - nieuw
- boerderijen

noorden

2. BUITENGEBIED & NATUUR

OP NAAR HET BUITENGEBIED: ONTDEKKEN EN BELEVEN

Wat zou het mooi zijn als het buitengebied meer kan betekenen voor de mensen in het dorp. Dat we de flora en fauna in en rondom het dorp bevorderen. Met bloeiende bermen en weelderige slootkanten, zoemende bijen, dwarrelende vlinders en een groeiende planten- en vogelpopulatie. Lekker buiten banjeren, langs reën en sloten en zo het dieren- en plantenrijk verkennen.

Maar hoe kijken de mensen die in het buitengebied hun brood verdienen hier tegenaan? De productiebedrijven, de bedrijven die aan agrarisch natuurbeheer doen, de boerenbedrijven? We zijn in gesprek gegaan met elkaar, om inzichten, ideeën en ervaringen te delen. Conclusie: veel wensen sloten elkaar niet uit en vulden elkaar soms juist aan. Dat biedt perspectief!

Waar kunnen we aan gaan werken? Het ontbreekt bezoekers van het gebied rondom Onderdendam nu aan goede informatie en kleine voorzieningen, onder meer langs enkele routes. Denk aan bankjes, maar ook borden die uitleg geven over de planten en dieren, het ontstaan van het cultuurlandschap en elementen in het landschap. Dat kunnen ook hele praktische aanwijzingen zijn, bijvoorbeeld over hoe honden en koeien elkaar slecht verdragen en zelfs elkaar ziek kunnen maken. Meer kennis leidt zo tot meer begrip en beter passend gedrag.

We kunnen nu al volop wandelen en fietsen langs gebaande paden. Er liggen echter kansen om water, wegen, velden, flora en fauna nog beter te verbinden. De aanleg van enkele nieuwe wandel- en fietspaden geeft extra mogelijkheden om natuur en landschap meer te beleven. Interessant voor de bezoekers van Onderdendam – en ondertussen profiteren onze inwoners zelf heerlijk mee.

ACTIEPUNTEN

Een mooie nieuwe route ontwikkelen, met daarlangs aantrekkelijke en heldere informatie over de flora, fauna en het (cultuur)landschap, aangevuld met kleine voorzieningen als bankjes. Voor de vaarrecreanten bijvoorbeeld aanleg- en watervulpunten en brugbediening op verzoek. De beoogde nieuwe route vraagt wel om een tweede Hoogholtje. Maar dan kan er ook gewandeld worden langs het dorpsbos, bloeiende waterkanten en bermen, de jachthaven, begraafplaats Menkeweer, richting molen de Zilvermeeuw en het drasland van Tinallinge. Voor de echte doorzetters gaat het via de oevers van het Boterdiep richting de monumentale boerderij De Haver.

3. BEWEGING IN HET GROENE DORP

BEWEGEN EN ONTMOETEN IN EN OM HET DORP

De kinderen van het dorp ontmoeten elkaar steeds minder buiten. Maar toch, als ze mogen dromen, dan zijn ze buiten en zijn er wensen genoeg: tokkelbanen, klimtoestellen, kinderboerderijen een trimbaan. Ze willen het dorpsbos in kunnen en hutten bouwen, klauteren op en om een trimbaan en spelen in een natuurspeeltuin. En ook graag een discohal, een spookzolder, zwembad met discolicht en een manege. Ook ouderen en burens willen plekken hebben voor ontmoeting, een wandeling, even lekker in de zon zitten. Dan zijn bankjes op mooie plekken belangrijk, een goed onderhouden en voor iedereen toegankelijke openbare ruimte en droge, goed begaanbare paden.

Kan Onderdendam nu aan deze wensen voldoen? Opvallend is dat er allerlei 'doorsteekjes' zijn met bijvoorbeeld de toegang tot de speeltuin. Zij verbinden de leuke plekken met de buitenrand van het dorp. Wij willen graag mee denken over de openbare ruimte in het dorp.

Dit plan omvat tevens het aanpassen van de speeltuin en de ruimte tussen school en het Waterschapshuis. De parkeerplek, het schapenlandje, de speeltuin en het schoolplein zijn achterafplekken geworden, terwijl ze samen juist een mooi binnenterrein van het dorp kunnen vormen. We willen graag dat de school, alle kinderen uit het dorp, de gemeente, de eigenaren van de parkeerplaatsen om de tafel gaan, om van dit gebied een mooie groene speelplek voor het dorp te maken.

ACTIEPUNTEN

Fijn en gezond buiten kunnen zijn en bewegen is belangrijk voor ons dorp. We willen met de gemeente werken aan een alomvattend plan voor de openbare ruimte. Iedereen mag hierover meedenken.

DE NIEUWE HAVEN

Voor de christelijke basisschool De Haven is het aantal kinderen nu te laag. Ouders, leerkrachten en bestuur willen het onderwijs vernieuwen. Het moet een dorpschool voor alle kinderen worden – zelfs een streekschool! – waar kinderen van vroeg tot laat, dus ook buiten schooltijden kunnen zijn, met voorschool en opvang. Ook het onderwijs-idee zelf wordt vernieuwd. Deze ambitieuze vernieuwing gaat komend schooljaar (2016-2017) in en de school zet daarin grote stappen. Op weg naar 'De Nieuwe Haven'!

3. BEWEGING IN HET GROENE DORP

IDEËN VOOR DE SCHOOL

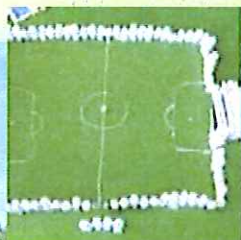
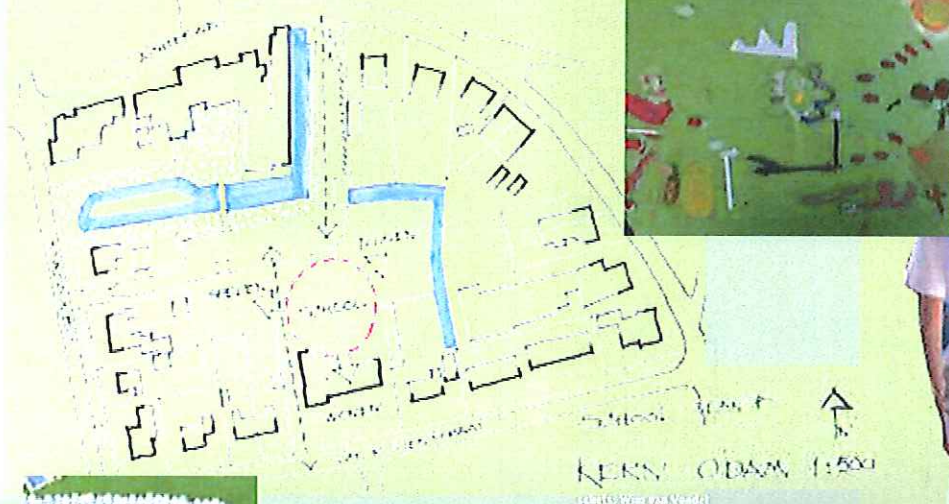
Dit is een kans om ook verder te denken aan veranderingen in en om het pand en aan de versterking van de school. En wie weet is zelfs een andere locatie mogelijk of nodig, zoals werd gepresenteerd voor De Haver. Dit willen we met de school, de gemeente en de Nationaal Coördinator Groningen uitzoeken.

ACTIEPUNTEN

Schoolbestuur, ouders, leerkrachten en kinderen zetten de schouders onder de school en werken samen aan 'De Nieuwe Haven'. Bijzondere aandacht krijgen de inrichting van de school, de toekomst van het schoolgebouw en de omgeving daarvan.

1. in de school & door de school
2. locaties voor de school
3. wensen en/van kinderen

4. HERBESTEMMING LEGE PANDEN

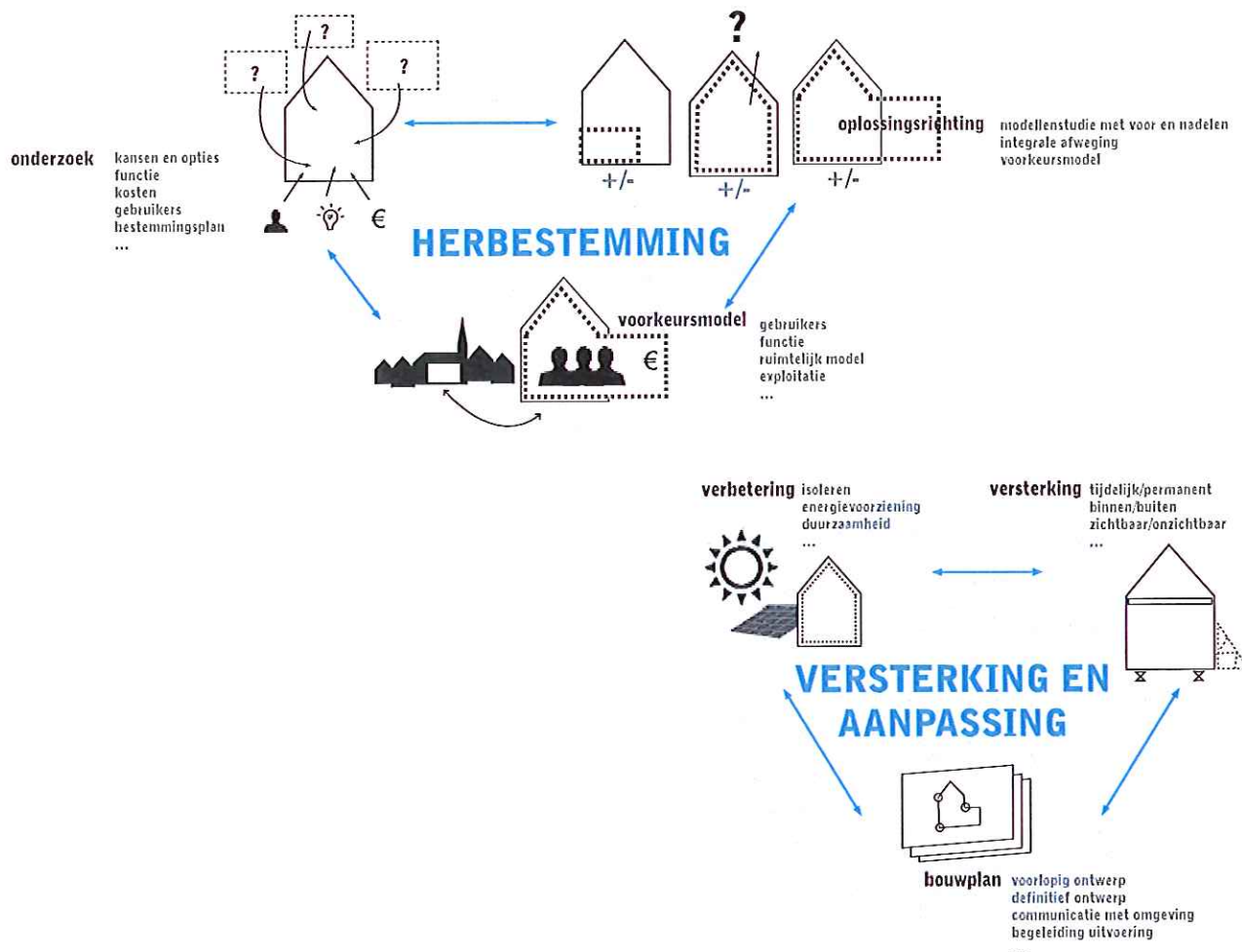

NIEUW LEVEN VOOR LEGE PANDEN

Sommige grote gebouwen komen leeg. Dan is het een heel karwei om die weer een nieuwe functie te geven, die het dorp verder helpt. Afgelopen jaar kwamen bijvoorbeeld De Haver en de voormalige gereformeerde kerk leeg te staan en gingen ze over in andere handen. Wat kunnen we ermee?

We kunnen niet voor ieder gebouw bedenken wat erin moet komen. Woningen blijven vaak woningen. Vooral de grotere gebouwen zoals kerken, scholen, kantoren en boerderijen vragen we aandacht. Het 'herbestemmen' hiervan is een zaak van lange adem, een groot incasseringsvermogen en veel vindingrijkheid.

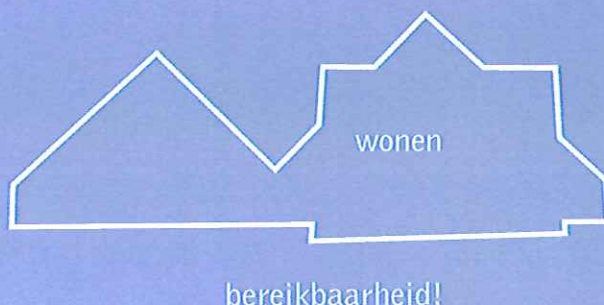
Het dorp wil hierbij actief betrokken worden. We hebben veel ideeën en willen die ook inzetten. En we willen in gesprek, over wat we belangrijk vinden – om dit aan de eigenaar of beheerder mee te geven. Zodat er rekening mee kan worden gehouden.

4. HERBESTEMMING LEGE PANDEN

Het kan goed zijn dat de grotere panden die leeg komen ook aardbevingsschade hebben en dat ze beeldbepalend of monument zijn. Dan is actie direct noodzakelijk! Leegstaande panden gaan namelijk snel achteruit, omdat er vaak geen onderhoud meer wordt gepleegd. Wat het toekomstige gebruik dan ook is: de eigenaar, NAM en Centrum Veilig Wonen moeten snel voor schadeherstel zorgen. Want over een gebouw dat heel is en goed verzorgd valt meer en beter te dromen dan wanneer het al kapot is en reddeloos verloren.

ACTIEPUNTEN

We werken de komende tijd in ieder geval verder aan de plannen voor de kerk en De Haver. Voor de kerk is de plaatselijke commissie samen met Stichting Oude Groninger Kerken bezig met een herstel- en restauratieplan en een onderzoek naar mogelijke invullingen. Prachtig wanneer deze kerk in de stijl van de 'Amsterdamse School' vaker open kan worden gesteld. Dan kunnen omwonenden en bezoekers er volop van genieten. Voor de invullingen gaan de gedachten uit naar een plek voor

culturele evenementen, als een 'mooie kamer' van het dorp en een informatiecentrum voor 'Amsterdamse School-architectuur in Groningen'. Voor boerderij De Haver zoekt Groninger Landschap als nieuwe of bijna nieuwe eigenaar naar een nieuwe invulling. Als dorp hebben we verschillende mogelijkheden voorgesteld. Daarbij is ook gewezen op de gebrekkige bereikbaarheid voor de auto en de gevolgen van veel autoverkeer over het bruggetje en pad naar De Haver. Met de fiets en lopend is De Haver juist goed te bereiken.

5. LEGE PLEKKEN

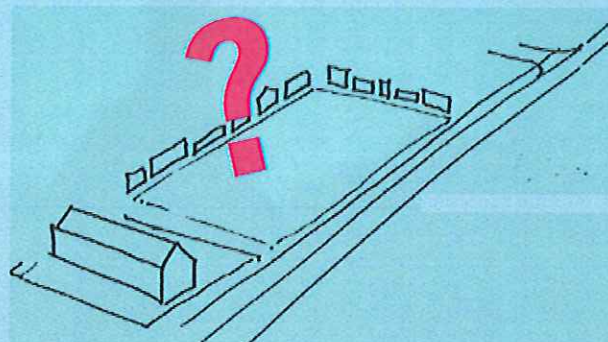

DE LEGE PLEK AAN DE STADSWEG WEER OPGEVULD

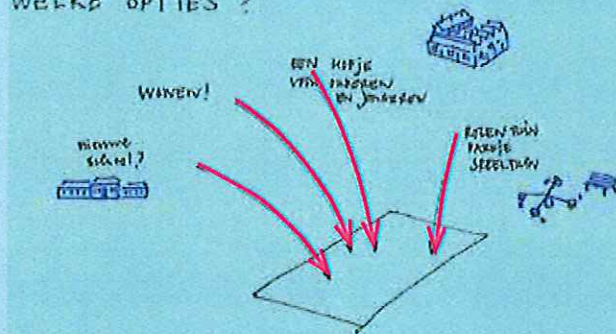
Aan de Stadsweg stonden ooit woningen van woningcorporatie Wierden en Borgen, nu is er een rare lege plek. Hoe gaat het verder met die lege plek? Hoe vullen we die in? Wat kan het dorp hierover zeggen? Voor de invulling van de lege plek hebben de bewoners allerlei ideeën. Velen denken aan een combinatie van woningen voor ouderen en jongeren. Laat de generaties maar bij en door elkaar heen wonen. Hiervoor is het nodig een flexibele woning te ontwerpen. En door een goed ruimtelijk ontwerp van de woningen en de tuinpaden, kunnen ze met de omliggende woningen een mooi hofje vormen.

Als er woningen komen, dan stellen we voor de oude reeks van voorgevels langs de Stadsweg te herstellen. In lijn dus met de oude 'rooilijn' en de koppen van de naastgelegen blokjes: zo maakt 'nieuw' op een logische manier weer onderdeel uit van 'oud'. En natuurlijk willen we dat nieuwe woningen met hun zorgvuldige en mooie architectuur bijdragen aan de kwaliteit van Onderdendam: 'nieuw erfgoed'.

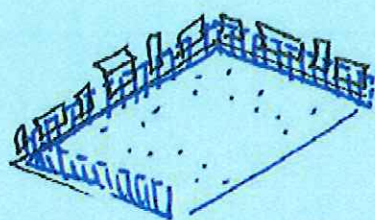
Die zorgvuldigheid zou moeten gelden voor alle leeg komende plekken in het dorp.

WELKE OPTIES?

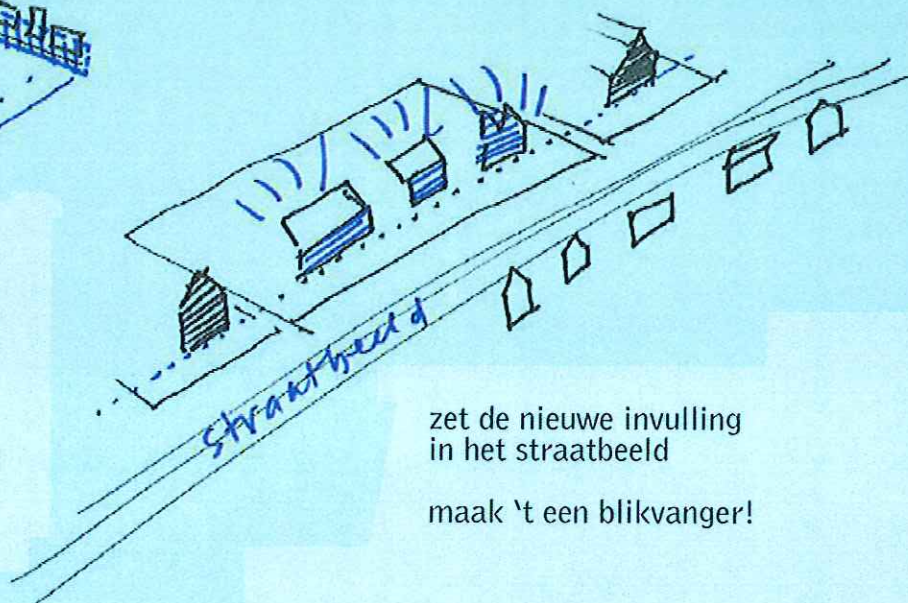

5. LEGE PLEKKEN

maak een rand!

- haag?
- bossage?
- bloemen? planten?
- bomen?

zet de nieuwe invulling
in het straatbeeld

maak 't een blikvanger!

ACTIEPUNTEN

Onze actie is dat we over de lege plek in gesprek gaan met Wierden en Borgen. Ook willen we graag met SBO en Wierden en Borgen spreken over de toekomstplannen voor álle huurwoningen. Zo krijgen we helder of versterking van deze woningen nodig is en welke gevolgen dit kan hebben. En welke plannen de woningcorporaties hebben om de woningen duurzamer en 'levensloopbestendig' te maken (zodat ouderen langer in hun woning kunnen blijven wonen, veilig en comfortabel). Wanneer de plek aan de Stadsweg onverhoopt nog langer leeg blijft, willen we graag tijdelijk een goede rand met struiken of vaste planten langs het pad achter de schuurtjes planten. Dat maakt het verzorgder qua aanblik; mooier voor de passant en minder kaal en kil voor de aanwonenden.

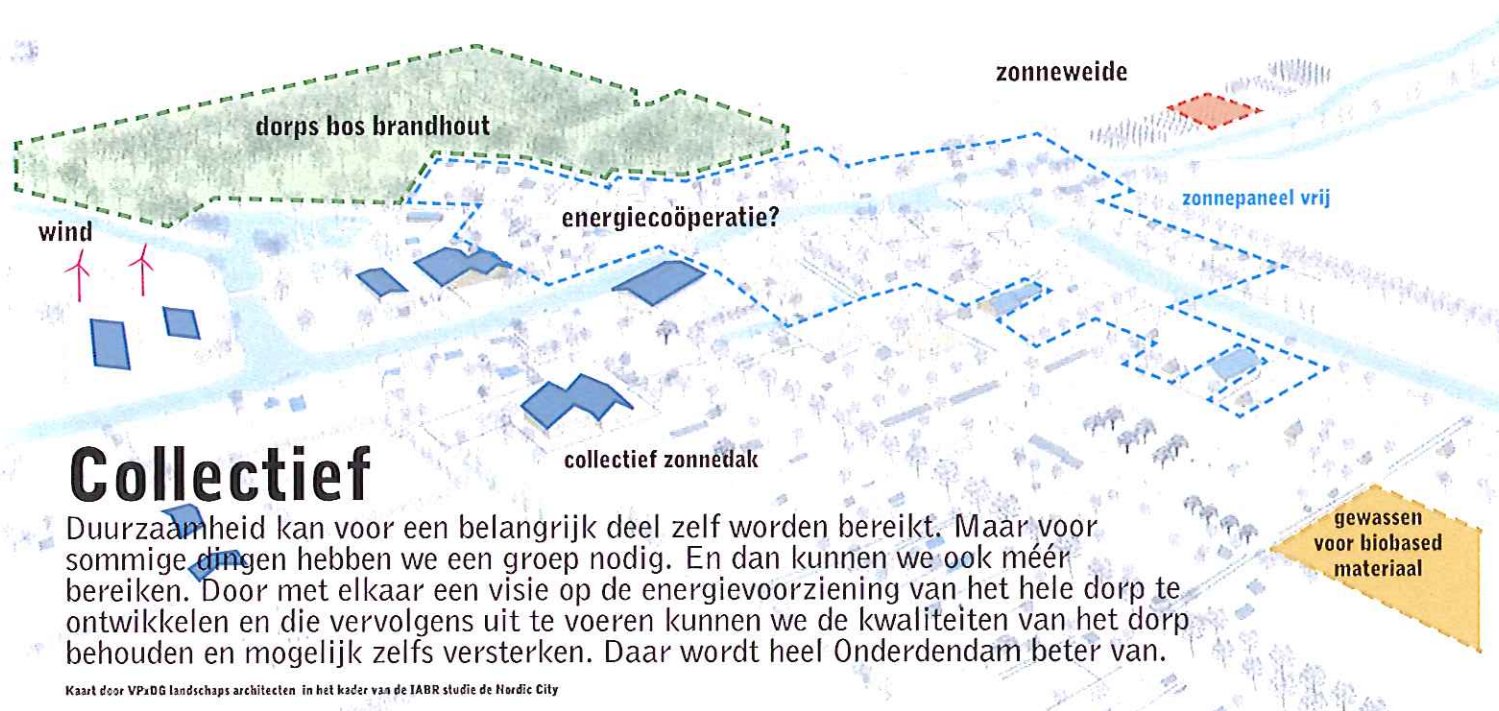
6. ENERGIETRANSITIE

NIEUWE ENERGIE: WAT DOEN WE ZELF?

Over 25 jaar halen we onze energie om de huizen te verwarmen en de brandstof voor auto's ergens anders vandaan. Daar moeten we nu al over nadenken. Op welke manier kunnen we in het dorp bijdragen aan de ontwikkeling in de richting van een duurzaam en 'groen' Onderdendam? Het betekent dat we heel anders met energie omgaan: op individueel niveau en als dorp samen. Daarom

twee acties op dit terrein. De eerste betreft de eigenaren en bewoners van woningen zelf. Zij kunnen zelf energiebesparende maatregelen nemen. Bijvoorbeeld door de woning eerst goed te isoleren en vervolgens de energie zelf of gezamenlijk op te wekken. Voor de mensen met schade aan hun woning geldt: als de schade hersteld wordt, maak de woning dan gelijk energiezuinig! Dat zijn twee vliegen in één klap.

Collectief

Duurzaamheid kan voor een belangrijk deel zelf worden bereikt. Maar voor sommige dingen hebben we een groep nodig. En dan kunnen we ook méér bereiken. Door met elkaar een visie op de energievoorziening van het hele dorp te ontwikkelen en die vervolgens uit te voeren kunnen we de kwaliteiten van het dorp behouden en mogelijk zelfs versterken. Daar wordt heel Onderdendam beter van.

Kaart door VPxDG Landschaps architecten in het kader van de IABR studie de Nordic City

ACTIEPUNTEN

Iedereen voor zich kan al heel veel doen om Onderdendam duurzamer te maken. We beginnen met de 'duurzame schuurtjes'. Samen met een aantal inwoners uit Onderdendam starten DAAD Architecten en VPxDG Landschapsarchitecten een proef. Daarbij maken we duurzame zelfbouwschuurtjes, die in de directe nabijheid van de eigen woning plek bieden aan zonnecollectoren of zonnepanelen. Deze 'zonneshuurtjes' kunnen aangepast worden aan individuele wensen. Om ze te gebruiken voor opslag, maar bijvoorbeeld ook als groentekas, boothuis of kippenhok. De schuurtjes worden gemaakt van duurzame bouwmaterialen die in het dorp en omgeving worden verzameld of zelf geproduceerd.

Verder zetten we in op verzamelen en delen van goede adviezen. Hoe komen bewoners bijvoorbeeld bij het herstel van schade aan hun woning op een slimme manier naar een energielabel A? We zoeken met elkaar naar de regelingen die passen bij onze situaties. En we streven naar een samenwerking met Wierden en Borgen; de kennis en kunde van de woningcorporatie rond het verduurzamen van woningen kan prima in Onderdendam worden ingezet. Ook kunnen we wellicht de uitvoering samen ter hand nemen, voor de huur- en koopwoningen tegelijk.

Buurkracht

Een nieuw op te richten werkgroep bestaande uit bewoners uit Onderdendam gaan samen met Buurkracht een collectieve aanpak voor het opwekken van energie verkennen. Hierbij wordt gekeken naar een aanpak waarbij het beschermt dorpsgezicht vrij blijft van zonnepanelen en deze op de grote daken elders in het dorp collectief worden geplaatst.

7. ENERGIETRANSITIE

Kaart door VP&DG landschaps architecten. In het kader van de IABR studie de Nordic City

energie hoothuisen

energie schuurtjes

Individueel

Eigenaren van woningen kunnen zelf energie besparende maatregelen nemen door de woning eerst goed te isoleren en vervolgens de energie zelf of gezamenlijk op te wekken. Als je toch schade hebt aan je woning maak deze dan gelijk energiezuinig!

8. ERFGOED

HET UNIEKE BEELD VAN ONDERDENDAM: BEHOUDEN EN VERSTERKEN

Onderdendam is een bijzonder dorp, met een bijzondere geschiedenis. Het was ooit een belangrijk bestuurlijk centrum. Het werd in het Gronings ook wel 'Lutje n Hoag' (Klein Den Haag) genoemd. Wanneer aardbevingen grote invloed hebben op gebouwen is de vraag: hoe behouden we dat prachtige beeld van Onderdendam? Door dat beeld goed te beschermen, wat grotendeels is gebeurd. Maar ook door ervoor te zorgen dat de NAM of anderen niet zomaar een pand kunnen opkopen en slopen. Kortom: door ons erfgoed te benoemen en te beschermen. Dat moet nog een stapje beter dan nu is geregeld.

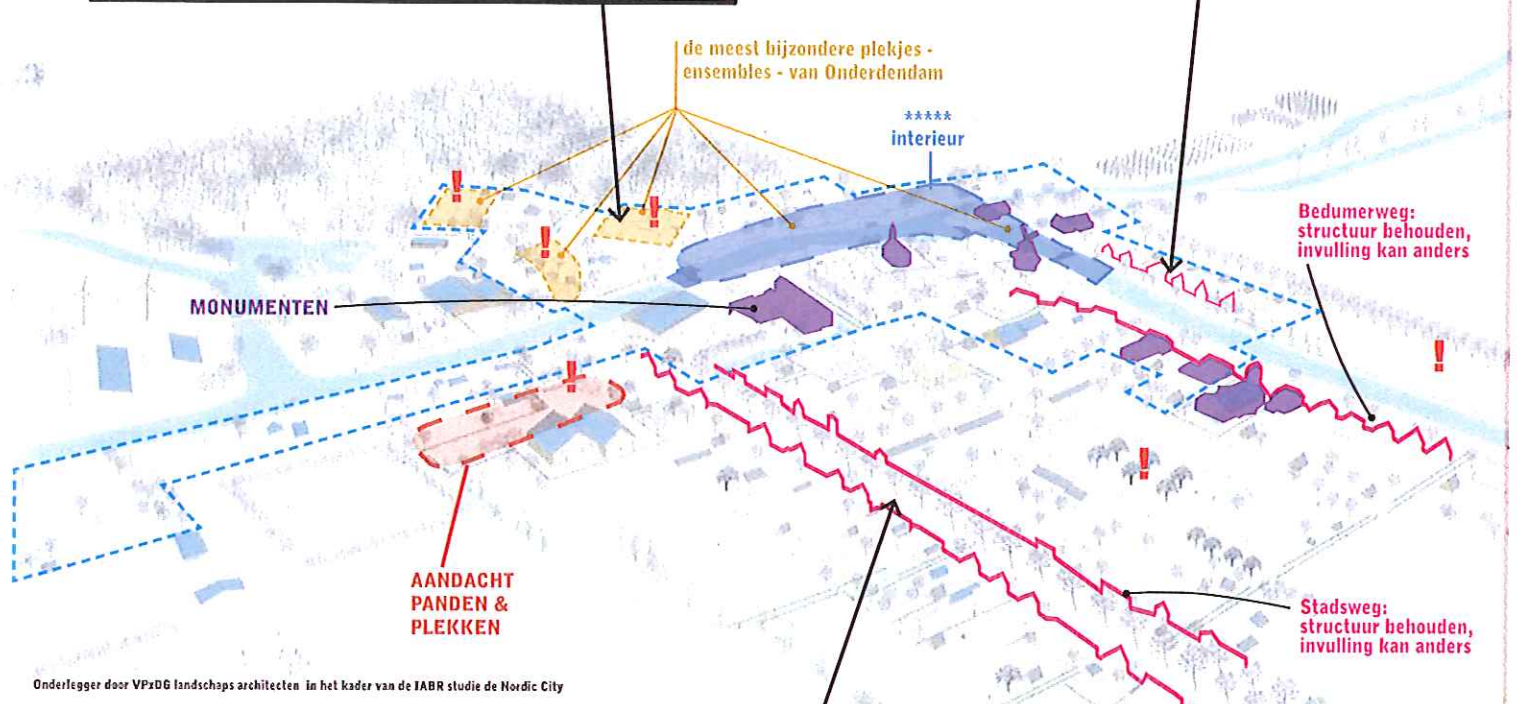
Het beschermd dorpsgezicht van Onderdendam is vastgesteld en vastgelegd in het bestemmingsplan. Zonder vergunning mag hier niet gesloopt worden. En ook voor veranderingen is eerder een vergunning nodig dan buiten het 'gezicht'. Veel inwoners begrijpen niet waarom zonnepanelen wel zijn toegestaan op de daken van de monumenten en andere gebouwen in het beschermd dorpsgezicht. Dit is een discussiepunt in ons dorp. Zeker in de meest zichtbare en de meest bijzondere plekken voor bewoners, kenners en toeristen.

Niet alle woningen van Onderdendam hebben de bescherming van het dorpsgezicht nodig. De meest bepalende woningen en gebouwen zijn

al monument of onderdeel van het beschermd dorpsgezicht. Maar de Stadsweg en de Bedumerweg vanaf de kerk naar Bedum zijn dat niet, terwijl ze juist karakteristiek zijn voor het dorp. Wij willen deze twee stroken als te behouden structuren in te brengen bij de gemeente Bedum, voor verdere bescherming.

8. ERFGOED

ACTIEPUNTEN

Om aan bezoekers en onze eigen inwoners te laten zien hoe mooi Onderdendam is, maken we een of meer dorpsrondes langs erfgoed en met historische informatie. Natuurlijk willen we dat ook aansluiten op een app.

Het gebied met karakteristieke bebouwing in Onderdendam breiden we uit; we willen graag dat de gemeente dat ook zo vastlegt en beschermt. Hier mag alleen gesloopt worden, wanneer er een goedgekeurd plan voor herbouw of een andere oplossing ligt. Daarnaast pleiten we voor het opstellen van goede herbouwcriteria voor het héle dorp. Als er dan nieuw wordt gebouwd, gebeurt dat zorgvuldig. We zetten in op toekomstig erfgoed: woningen en andere gebouwen die passen in het dorp maar dat in een nieuwe, eigentijdse stijl doen.

9. SCHADE EN VEILIGHEID

WAT DOEN WE ZELF?

De aardbevingen en andere gevolgen van gaswinning zijn bijzonder vervelend voor de inwoners van Onderdendam. Relatief gezien is er veel schade in Onderdendam, maar het dorp valt echter wel buiten de contour voor versterking. Sommige inwoners ervaren onveiligheid, er is veel onduidelijkheid over wat er allemaal nog gaat gebeuren. Bij anderen worden schades juist voortvarend aangepakt. Er zijn ook inwoners die schadeherstel combineren met een kleine verbouwing, waardoor hun woning er beter van wordt.

ACTIEPUNTEN

Het belangrijkste punt is dat we willen samenwerken en elkaar helpen. Bijvoorbeeld in het aardbevingscafé ervaringen delen of informatie uitwisselen rond een specifiek thema, zoals het vervangen van schoorstenen. Daarnaast denken we aan een gezamenlijke en geïntegreerde aanpak van schadeherstel en verduurzaming (isolatie) in het dorp. Het draagt er allemaal toe bij dat we als dorp voorbereid zijn op een toekomstige beving, met een goede aanpak voor iedereen.

De NCG wil ons helpen in de vragen rond de aardbevingen en leren van onze aanpak en situatie. De schade is óók een kans of moment om meer te kunnen doen, als inwoner en als dorp.

En het is verder goed om af en toe op een andere manier naar de aardbevingen te kijken, zoals het dorpscabaret 'De Zijlvesters' tijdens de Nijjoarsviside deed met de yogahoudingen Stut en Steun.

Aardbevingscafé?

Wat is dat dan?

In april 14 dagen organiseren de werkgroep 2020 in samenwerking met de Vereniging Groninger Coöperatie een aantal activiteiten.

Voor informatie: info@nccg.nl

- Wat zijn de gevolgen van de aardbevingen?
- Wat kan ik doen aan de schade?
- Wat kan ik doen aan de veiligheid?
- Wat kan ik doen aan de energienutering?

Maar we kunnen ook speciale activiteiten organiseren om te vertellen over:

- Een aanpak van de schade
- De discussie over het C.V.B. over wat dat doet
- Een speciale afsluiting van de energieproblemen

Volgende editie: 10 april om 19.00 uur

HET INLOOP SPREEK UUR

Donnerdag 10 april 19.00 uur

Geen inschrijving nodig. Het is gratis. Het is open voor iedereen. Het is een gelegenheid om te praten over de schade en de veiligheid. Het is een gelegenheid om te praten over de energienutering. Het is een gelegenheid om te praten over de discussie over het C.V.B.

10. SCHADE EN VEILIGHEID

WAT VRAGEN WE VAN ANDEREN?

Een aantal problemen overstijgt onze eigen dorpskracht. Wij kunnen die niet zelf oplossen en hebben hier we andere partijen voor nodig, zoals de NCG. Wat we wél als dorp kunnen doen is gezamenlijk formuleren wat onze pet te boven gaat en waar precies behoefte aan bestaat. Door scherpe en duidelijke vragen te stellen kunnen anderen daar vervolgens ook goed op en passend op reageren.

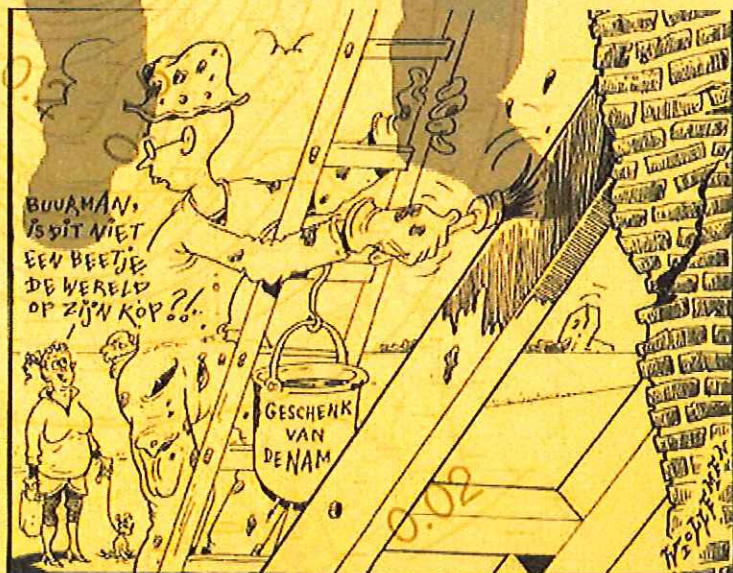
ACTIEPUNTEN

Aardbevingen raken mensen hevig – en dan niet alleen fysiek. Er is behoefte aan goede begeleiding, om goed om te kunnen gaan met alle zorgen en het gevoel van onveiligheid.

Verder is er onduidelijkheid over de verschillende type schade, zoals bevingsschade, schade door bodemdaling, schade aan dijken/kades of schade door daling van het grondwaterpeil. Dit vraagt om nader onderzoek door experts. De uitkomsten moeten op een goede manier met de betrokkenen en het dorp worden gedeeld. Ook pleiten we voor de inzet van 'loodsen' bij ingewikkelde situaties, die bewoners weer naar de veilige haven kunnen begeleiden.

De monumentale en de beeldbepalende panden in Onderdendam vragen om maatwerkoplossingen en extra aandacht. Tenslotte heeft het dorp hulp nodig bij het vinden van subsidies of leningen voor monumenten en het ontwikkelen van een geïntegreerde aanpak van schadeherstel, energie en/of woningverbetering. Door dit gezamenlijk op te pakken sparen we tijd, geld en energie en komen we sneller waar we zijn moeten.

Onderdendam ZOO! en de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) gaan samenwerken aan een vervolg van het Actieplan. Daarin onderzoeken we deze vragen binnen ons dorp samen met de NCG en specialisten. Over een jaar moeten de meeste antwoorden er dan liggen.

foto's achterzijde: Marijn Berkhoff fotografie en GBE de Haven
 foto's voorzijde: DAAD architecten, www.onderderdaad.nl en Marijn Berkhoff fotografie